

Miljøstyrelsen
Strandgade 43
1448 København K
Mail: mst@mst.dk

Dato: 08/12/2017

cc: Jacob Christian Bertram
Mail: jacbe@mst.dk

Høringsvar vedr. SVANA-400-00038

Indsendt af Vordingborg Landsbyforum: Arbejdsgruppe vedr. Spildevand

Vores høringssvar drejer sig primært om spildevandsrensning fra isolerede ejendomme i det åbne land omtalt i Kapitel 14. Spildevandsbortskaffelse fra spredt bebyggelse.

Vores indsigelser omfatter:

1. Strukturen og indhold af Kapitel 14
2. Krav til påvisning af forurening
3. Forældet grundlag for påbud
4. Manglende efterkommelse af Proportionalitets princippet
5. Andre forureningskilder i det åbne land
6. Konkrete kommentarer og indsigelser til specifikke afsnit

Kommentarerne og indsigelserne i Kapitel 6 er i flere tilfælde indeholdt i koncentreret form i kapitel 1-5.

Med venlig hilsen

Jørn Svenstrup
Formand Landsbyforum

Kontaktperson: Lars Skov Andersen - LARS.SKOV.ANDERSEN@GMAIL.COM

1 Struktur af indhold af Kapitel 14

Den nuværende af Kapitel 14 er på flere niveauer tendentiøst (*Gyldendal - Den Store Danske. Tendentiøs: fordrejet; farvet af ønsket om at påvirke i en bestemt retning*).

Overordnet er opbygningen tendentiøs ved at beskrive samtlige muligheder for rensning af husspildevand, inden der tages stilling om betingelserne for at udstede påbud om rensning af husspildevand er tilstede (Nuværende afsnit 14.6). Mere detaljeret anser vi mange paragraffer i Kapitel 14 som tendentiøse, fordi emner af vidt forskellig karakter omtales i samme afsnit og derved giver indtryk, at alle emner er fakta.

Vi henstiller derfor at kapitlet omstruktureres således, at det klart beskriver og følger den arbejdsproces, som kommunerne skal igennem for at udstede og følge op på påbud, og derved gøres mere læsbart både for de administrative medarbejdere og den brede befolkning. Dette kan umiddelbart ske ved:

1. At indsætte nyt kapitel 14.3 Forudsætninger for at udstede påbud
2. At indsætte nyt kapitel 14.4 Kommunerne pligter i forbindelse med udstedelse af påbud
3. At flytte nuværende kapitel 14.5 Minirenselanlæg til et Bilag
4. Vi henstiller endvidere at mange paragraffer skrives om, så de får tydeligere fokus på de omtalte emner og ikke omtaler irrelevante subjektive observationer.

1.1 Forudsætninger for at der kan udstedes påbud

Forudsætningerne for, at der kan udstedes påbud er som nævnt, at:

1. Ejendommens afløbsforhold og udledning skal være fastlagt.
2. Ejendommens udledning skal bidrage til forurening af det omhandlede nedstrøms liggende vandområde.
3. Der skal være dokumentation for, at det omhandlede nedstrøms liggende vandområde er forurennet af spildevand i et omfang, der gør, at det miljømål for vandområdet, der er fastsat i bekendtgørelse om miljømål udstedt i medfør af lov om vandplanlægning, ikke er opfyldt.

Ad.2. Bidrage til forureningen

Vi anser det ikke for tilstrækkeligt, at foretage vurderingen af om en ejendom bidrager til forurening af et nedstrøms liggende vandområde "ved skrivebordet" på grundlag af en generel national og centralt beregnet model, der tilskriver alle udledninger af husspildevand samme vægt uanset ejendommens beliggenhed i oplandet til et vandområde.

Denne tilgang har næsten alle kommuner benyttet som grundlag for udstedelse af påbud og er blevet bekræftet i denne holdning af Miljø- og Fødevarerministerens besvarelse 564 af 31. Marts 2016 (NST 4401-00461): *"Efter Naturstyrelsens erfaring støtter kommuner sig **normalt** til den dokumentation, der følger af den statslige overvågning af kvaliteten i vandområderne, men kommunerne kan også vælge at supplere den statslige viden med egne undersøgelser", uden at bemærke Ministerens ansvarsfraskrivelse ved brug af ordet "normalt".*

For at en ejendom bidrager til forurening af et nedstrøms liggende vandområde kræver det, at husspildevand, der udledes fra ejendommen også når frem til og dermed "tilledes" det nedstrøms liggende vandområde.

En meget stor del af det husspildevand, der udledes fra fritliggende ejendomme i det åbne land udledes til markdræn. Enhver person der bor "på landet" ved, at husspildevand der udledes til markdræn aldrig når frem til det nedstrøms liggende vandområde, hvorfor det er i direkte konflikt med borgernes retsfølelse at påstå andet.

Udledning af husspildevand til vandområder via markdræn klassificeres som punktkilder, hvilket sjældent er hverken teknisk eller fagligt korrekt. Teknisk er det ikke korrekt, fordi udledning af husspildevand i det åbne land i langt de fleste tilfælde sker til markdræn, der teknisk kan sidestilles med sivedræn. Dette er især tilfældet langt fra vandløb, hvor markdræn vil ligge over grundvandsspejlet. Kun i tilfælde af udledning i umiddelbar nærhed af vandområder, hvor markdræn kan ligge tæt på eller under grundvandsspejlet, vil dette spildevand nå frem til nærmeste vandområde. Fagligt er det ikke korrekt fordi punktkilder i alle andre miljøforhold er den lokalitet hvor en forurening finder sted eller i tilfælde af spildevand udledes direkte et vandområde gennem lukkede rør.

Vi skal derfor henstille at den til lejligheden opfundne term "tilledning", ikke bruges synonymt med "udledning".

Dette understøttes af følgende citat ”Ved vurdering af, om der skal meddeles påbud om forbedret spildevandsrensning, skal kommunen foretage en konkret vurdering af, om en ejendom **udleder** spildevand til det pågældende vandområde, og om **udledningen** bidrager til forurening af et vandområde, som er målsat efter vandplanerne” (Miljø- og Fødevarerministerens besvarelse 564 af 31. Marts 2016 (NST 4401-00461)).

Det betyder, at påbud om rensning af husspildevand kun bør ske indenfor områder, hvor udledning enten udgør en risiko for indvinding eller fremtidig brug af grundvandsressourcer (OSD-områder) eller hvor der er tale om en faktisk punktudledning til et vandområde, ifølge de afstandskrav, der er specificeret i Vejledningen, dvs.:

- placeret i afstand til vandløb, søer eller havet på mindre end 25 meter, jf. bekendtgørelsens § 19, stk. 1.
- en afstand mindre end 300 meter fra nedsivningsanlæg til vandindvindingsanlæg med krav om drikkevandskvalitet.

2 Krav til dokumentation af forurening

”Det er (således) en forudsætning for, at der kan afgives påbud, at der er tilstrækkelig dokumentation for forurening af det konkrete vandområde, som er omfattet af krav om indsats i vandplanerne” (Miljø- og Fødevarerministerens besvarelse 564 af 31. Marts 2016 (NST 4401-00461)).

Mange kommuner har fulgt Miljøstyrelsens udtalelse af 6. Marts 2016 ”Når kommunen skal vurdere, om at der er dokumentation for at recipienten er forurenet med spildevand, er det derfor tilstrækkeligt at anvende vandområdets tilstandsvurdering og miljømål i den seneste vandområdeplan” (Vordingborg Kommunes Udkast til Administrationsgrundlag af 16. September 2017). Dermed er forureningen ”dokumenteret ved skrivebordet”, som anbefalet i Vejledningen (Side 101) illustreret af (jf. udtalelse fra Miljøstyrelsen af 6. marts 2016)”

Denne tilgang er senere underkendt, først af Vordingborg Kommunes Teknik- og Miljøudvalg 8. November 2017 og senere af Retten i Roskilde 21. November 2017.

Andre kommuner har henholdt sig til Miljø- og Fødevarerministerens besvarelse 564 af 31. Marts 2016 (NST 4401-00461) uden at bemærke Ministerens fraskrivelse af ansvar ved brug af ordet ”normalt”:

*”Efter Naturstyrelsens erfaring støtter kommuner sig **normalt** til den dokumentation, der følger af den statslige overvågning af kvaliteten i vandområderne, men kommunerne kan også vælge at supplere den statslige viden med egne undersøgelser.”*

Også denne tilgang er senere underkendt, først af Vordingborg Kommunes Teknik- og Miljøudvalg 8. November 2017 og senere af Retten i Roskilde 21. November 2017.

En af de få kommuner, og sandsynligvis den eneste, der har valgt at supplere den statslige viden med egne undersøgelser er, som nævnt ovenfor og beskrevet nedenfor, Vordingborg Kommune.

2.1 Kommunernes pligter

”Kommunen er myndighed for spildevandsplanlægning. Det er således også kommunen, der er myndighed for afgørelser om påbud om forbedret spildevandsrensning, jf. miljøbeskyttelseslovens § 30, stk. 1. At disse afgørelser træffes på et tilstrækkeligt fagligt grundlag er kommunens ansvar (Miljø- og Fødevarerministerens besvarelse 564 af 31. Marts 2016 (NST 4401-00461)).

Vordingborg Kommunes Teknik- og Miljøudvalg har vedtaget, at den §35, stk. 1, nr. 3 krævede dokumentation skal omfatte:

1. Påvisning af at tilstanden er forringet som følge af udledning af husspildevand ved undersøgelse af biologiske kvalitetselementer suppleret analyser for organisk forurening (BI)
2. Vurdering af om rensning af husspildevand vil bidrage væsentligt til at vandområdet opnår dets målsætning
3. Vurdering af om der er billigere foranstaltninger der kan opnå samme forbedring

Vi anbefaler kraftigt at Miljøstyrelsen følger Vordingborg Kommunes eksempel og inkluderer denne arbejdsgang i Vejledningen og dermed sikrer, at borgernes rettigheder og retsfølelse respekteres, hvorved vi forventer at påbud i højere grad bliver efterfulgt uden langvarige, tidsrøvende og bekostelige indsigelser og retssager.

Vi kan oplyse at kommunens udgifter anslås til 3%-5% af de udgifter der ville blive pålagt borgerne ved en ukritisk og udokumenteret udstedelse af påbud.

3 Forældet grundlag for udpegning af rensklasseoplande

Vi anser det datagrundlag som Vejledningen henviser til og som er benyttet i tidligere praksis for forældet.

Vi begrunder primært dette med at EU i 2013 og 2017 har sat grænser for indhold af fosfor i vaske- og opvaske midler. Vi vurderer at de nye grænser vil medføre en reduktion af udledningen af fosfor med husspildevand på 50%-70%, hvilket alene berettiger en revurdering af rensklasserne for de oplande der er udpeget. Vi antager naturligvis at Miljøstyrelsen tager de nødvendige tiltag til at sikre at disse grænser overholdes.

Vi begrunder det også med, at mange miljødata er forældede og andre er utilstrækkelige efter at Miljøstyrelsen har overtaget ansvaret for indsamling af data fra de tidligere amter.

4 Proportionalitetsprincippet

Proportionalitetsprincippet foreskriver at ”et påbud skal være i overensstemmelse med det almindelige proportionalitetsprincip, dvs. at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til forureningen”

EU's Vandrammedirektiv foreskriver, at der skal laves en vurdering af vandsektorens samfundsøkonomiske betydning, og:

1. at omkostningerne ved gennemførelse af Direktivet skal sættes i forhold hertil
2. at valget af virkemidler skal følge proportionalitetsprincippet, dvs. prioriteres efter deres miljømæssige effekt.

Ad. 1.

Danmark har verdens højeste vandpris, så det er en selvopfyldende profeti, at omkostningerne både ved gennemførelse af enkelte virkemidler og det totale ”program of measures” i vandplanerne vil være ubetydelige i forhold til vandsektorens samfundsøkonomiske betydning.

Ad 2.

I de danske vandplaner er virkemidler ikke prioriteret efter proportionalitetsprincippet. Dette anerkendes indirekte af Naturstyrelsen (Bilag 1), der skriver: ”at hvis det viser sig, i forbindelse med den konkrete planlægning, at det ikke giver miljømæssig eller økonomisk mening at gennemføre en indsats, bliver indsatsen ikke gennemført”.

4.1 Enhedspriser

Rensning af husspildevand fra fritliggende ejendomme i det åbne land er i særklasse det dyreste eller mindst effektive virkemiddel til forbedring af vandmiljøet. Og omkostningerne vil derfor sjældent stå i rimeligt forhold til den forbedring der opnås som reduktion af udledningen vil medføre

Enhedspriserne, fordelt over 10 års drift, er i 2011 opgjort til 1.600-5.000 kr/kg kvælstof, 5.400-7.100 kr/kg fosfor og 200-350 kr/kg BI5 (Miljøministeriet – Naturstyrelsen, 21. December 2011: Virkemiddelkatalog). Vi bemærker at disse priser er baseret på Miljøstyrelsen ”Katalog over enhedsomkostninger, marts 2006” og derfor skal opjusteres for mere end 10 års prisudvikling.

Ifølge Vandplan Sjælland - Hovedopland 2.6 Østersøen (Udkast af Juni 2013) vil spildevandrensning på 1500 ejendomme reducere miljøbelastningen med 9 ton kvælstof og 5 ton fosfor, hvilket giver anlægsomkostninger på:

- 15.000 kr/kg kvælstof
- 60.000 kr/kg fosfor

Hertil kommer driftsudgifter anslået til 1.500 kr/år plus tømning af bundfældningstank 500-1.000 kr/år.

Uanset, hvilket tal der benyttes er enhedspriserne for kvælstof 10-50 gange højere end alle andre virkemidler (Environment Centre Odense, 2007. Odense Pilot River Basin. Pilot project for river basin management planning. Water Framework Directive Article 13) for eksempel:

- catch crops: 10-30 kr/kg kvælstof
- 5 m randzoner: 85 kr/kg kvælstof
- frilægning af rørførte vandløb 350 kr/kg kvælstof.

Rensning af husspildevand fra friliggende ejendomme i det åbne land bør derfor kun benyttes som virkemiddel i helt specielle tilfælde, hvor der reelt er tale om en punktkilde.

4.2 Vandpris

De årlige omkostninger anslås til 1.500 – 4.000 kr per ejendom (2006 priser), hvilket svarer til en ekstra pris for vand på 25-65 kr/m³ og dermed vil gøre vandforsyning i landområder op til 50% dyrere end gennemsnittet for Danmark.

Dette er i direkte modstrid med Folketingets og kommunernes indsatser for at fremme udviklingen i landets yderområder.

5 Andre forureningskilder i det åbne land

Vejledningen forholder sig ikke til andre forureningskilder i det åbne land, f.eks. afløb fra veje (Side 111) eller udsivning af perkolat fra nedlagte lossepladser.

6 Konkrete spørgsmål, kommentarer og indsigelser

Nedenfor følger med sideangivelse vores konkrete spørgsmål, kommentarer og indsigelser til teksten i specifikke afsnit. Vores spørgsmål, ... er anført i kursiv.

Side 8 og 9,

2.1.5 Personækvivalent (PE):

Er personækvivalent værdierne ajourført efter de seneste retningslinjer og aktuelle tal, f.eks. fosfor?

Det må være i alles interesse, at PE-værdierne tager højde for de reduktioner i værdierne, som er sket efter nedsættelsen af grænseværdierne for flere af de "uønskede" følgestoffer, som har været anvendt i husholdningernes hjælpemidler. Hvis udgifterne til rensning af spildevand som følge af reduktionen af følgestoffer kan reduceres, kommer det både det offentlige og de private til gode.

Side 24,

3.2.7 Spredt bebyggelse omfattet af rensekrav,

Hvis der i forbindelse med udarbejdelsen af spildevandsplanen er foretaget en kortlægning af udledningerne i disse områder, vil det være tilstrækkelig dokumentation for senere påbud, jf. lovens § 30, jf. i øvrigt kapitel 14.6.1. Hvis plangrundlaget er i orden, er det ved senere meddelelse af påbud om forbedret spildevandsrensning ikke nødvendigt at foretage en konkret vurdering af hver enkelt ejendoms belastning af det modtagende vandområde.

Det må være de faktiske ajourførte PE konstanter på tidspunktet for et påbud om forbedret rensning, som skal danne grundlag for den beregnede forurening.

Side 60

9. Udledning af spildevand til vandløb, søer eller havet

9.1 Miljøbeskyttelseslovens og bekendtgørelsens generelle bestemmelser

Lovens § 27, stk. 1, indeholder et generelt forbud mod at tilføre vandmiljøet forurenende stoffer. Efter tilladelse kan spildevand dog tilføres vandløb, søer eller havet.

Det skal præciseres at der med forurenende stoffer menes "priority substances". Hvis forurenende stoffer omfatter næringsstoffer i form af kvælstof, fosfor og organisk stof er den utilsigtede konsekvens, at hver eneste ikke-kloakerede ejendom i det åbne land skal have en udledningstilladelse.

Side 70

9.6 Nedsivningsanlæg tæt på vandløb, søer og havet

Bestemmelserne i bekendtgørelsens kapitel 9 om udledning finder også anvendelse, når et nedsivningsanlæg, der ellers behandles efter bekendtgørelsens kapitel 15, ønskes placeret i afstand til vandløb, søer eller havet på mindre end 25 meter, jf. bekendtgørelsens § 19, stk. 1. Det skyldes, at anlæg, der er placeret tæt på det berørte vandområde (en recipient), må forventes at have reduceret renseseffekt i forhold til andre nedsivningsanlæg. Disse anlæg vil dog typisk medføre væsentlig bedre rensning af spildevandet end ved en direkte udledning via en bundfældningstank.

Udover de almindelige hensyn til vandkvalitet i vandmiljøet skal kommunalbestyrelsen under sagsbehandlingen sikre, at undersøgelser/vurderinger af de hydrogeologiske forhold sandsynliggør, at afledning vil kunne ske uden risiko for forurening af vandindvindingsanlæg, jf. bekendtgørelsens § 19, stk. 2, nr. 1. Det bør tilstræbes, at en afstand på mindst 300 meter fra nedsivningsanlæg til vandindvindingsanlæg med krav om drikkevandskvalitet er opfyldt og tilsvarende 150 meter til anlæg uden krav om drikkevandskvalitet.

Ved behandling af en ansøgning om nedsivning tæt på et vandløb (udledning) skal kommunalbestyrelsen ligeledes sikre, at afledning ikke vil medføre forurening af grundvandressourcer, der er anvendelige til vandforsyningsformål, jf. § 19, stk. 2, nr. 2.

Udledning af husspildevand fra fritliggende ejendomme i det åbne land sker i de fleste tilfælde via markdræn. Markdræn er perforerede rør og fungerer derfor som nedsivningsanlæg, såfremt de ligger over grundvandsspejlet.

Ovennævnte afsnit lovliggør brug af afstandskrav, som derfor også bør finde generel anvendelse for udledning af husspildevand via markdræn, dvs. at der kun kan udstedes påbud om rensning af husspildevand fra ejendomme der ligger indenfor en given afstand fra drænets udmunding i et vandområde.

Brugen af afstandskrav underkender basis for påbud om rensning af husspildevand indenfor et helt opland baseret på en beregning af den totale udledning af husspildevand indenfor et opland.

Det er dybt kritisabelt at MST ikke har gennemført undersøgelser, eller støttet forskning, af nedbrydning af organisk stof under transport af husspildevand i markdræn. Det ville have været en minimal udgift i forhold til de ca. 20.000.000.000 kroner som 200,000 husstande kan risikere at skulle investere uden sikkerhed for at det vil føre til den tilsigtede forbedring af vandmiljøet.

Til sammenligning vurderer vi at det vil koste stat og landkommuner mindre end 250 millioner, altså 1,25% af ovennævnte beløb, at fremskaffe det nødvendige grundlag for udstedelse af berettigede påbud.

Vi anbefaler, at samtlige påbud stilles i bero indtil MST, med typiske eksempler, kan dokumentere at husspildevand ikke nedbrydes eller siver ud under transport gennem markdræn.

Indførelse af afstandskrav vil give kommunerne en klar retningslinje for udstedelse af påbud. Et afstandskrav på 300 m, baseret på kravet for indvinding af grundvand til drikkevand og på 25 m for udledning til vandområder vil give intern konsekvens i Vejledningen.

Side 89

14. Spildevandsbortskaffelse fra spredt bebyggelse

14.1 Baggrund

Bekendtgørelsens kapitel 14 er en del af den administrative opfølgning på lov nr. 325 af 14. maj 1997 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og lov om betalingsregler for spildevandsanlæg m.v. (Spildevandsrensning i det åbne land

m.v.). Formålet med lov nr. 325 af 14. maj 1997 var især at styrke indsatsen for en forbedret spildevandsrensning for ejendomme i det åbne land og herved medvirke til, at vandløb og søer kan opfylde de i regionplanerne vedtagne målsætninger, der i dag er afløst af vandområdeplanerne. Indsatsen for at forbedre afløbsforholdene er særligt møntet på de ikke-kloakerede ejendomme med en spildevandsbelastning på mindre end 30 PE uden for de kommunale kloakoplande.

Lov om miljøbeskyttelse af 1997 er gennemført i henhold til EU's Spildevandsdirektiv, som efterfølgende er indkorporeret ("repealed") i Vandrammedirektivet og bør derfor ikke anvendes for rensning af spildevand i det åbne land.

I bekendtgørelsens kapitel 14 er fastsat regler om anvendelse af krav til renseniveau ved meddelelse af tilladelser eller påbud samt regler om, hvilke dokumentationskrav der skal være opfyldt ved meddelelse af påbud. Formålet med reglerne er at sikre sammenhæng med vandområdeplaner og spildevandsplanlægningens udpegning af områder med krav til renseniveau og for at forenkle procedurerne i forbindelse med meddelelse af udledningstilladelser efter lovens § 28 eller ved påbud efter lovens § 30 om forbedret rensning i spredt bebyggelse.

Som anført i punkt 1 af vores generelle kommentarer vil det være mere logisk og brugervenligt, at dette kapitel starter med myndighedernes administration og pligter, fremfor at gå i detaljer om renseniveauer og teknologier. Afsnittet er tillige dårligt formuleret.

14.2 Definition på spredt bebyggelse

Ved spredt bebyggelse forstås i bekendtgørelsen enkelt eller fælles udledninger fra ejendomme med en samlet spildevandsbelastning på 30 PE eller derunder, jf. bekendtgørelsens § 31.

Vi har i forbindelse med vores arbejde konstateret en stor manglende forståelse og kendskab, blandt presse og befolkning, til forskellen mellem decentral rensning af husspildevand og kloakering, hvorfor vi foreslår at dette præciseres, f.eks. som følger:

Disse ejendomme eller grupper af ejendomme kan blive pålagt at rense husspildevand inden det udledes til et vandområde, mens grupper af ejendomme med en samlet spildevandsbelastning over 30PE kan blive pålagt at kloakere og lave en fælles central rensning af husspildevand.

Side 90

14.3 Udlederkrav i udledningstilladelse eller påbud

Her bliver Vejledningen tendentiøs (Gyldendal - Den Store Danske. Tendentiøs: fordrejet; farvet af ønsket om at påvirke i en bestemt retning.) ved at indeholde ca. 10 sider, der i detaljer beskriver rensklasser og tekniske løsninger, i stedet for starte med den arbejdsgang kommunerne skal følge inden de kan udstede påbud og som er beskrevet i Kapitel 14.6.

Kapitel 14.3 og 14.4 bør derfor følge efter under-kapitler, der beskriver kommunernes pligter og arbejds gange.

Specielt Kapitel 14.5 Minirenselanlæg hører ikke hjemme i selve Vejledningen og bør flyttes til et bilag, da det kun omhandler 1 af 6 mulige løsninger, i særklasse den dyreste, og derved kan give indtryk af at dette er den mest almindelige løsning.

Indsatsen, der skal forbedre spildevandsrensningen fra ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse, er en proces med tre faser.

Det vil være mere korrekt at bruge det sammensatte ord "ikke-kloakerede"

I første fase angives rensklasseoplandene, hvor spildevandsrensningen fra ukloakerede ejendomme i spredt bebyggelse skal opfylde en af de fire rensklasser, der er angivet i spildevandsbekendtgørelsens bilag 3, i bekendtgørelse om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter.

Også her vil det være mere læsbart at erstatte "rensklasseoplandene" med "rensklasserne for de oplande, hvor rensning af husspildevand kan blive aktuelt".

Afgrænsning af rensklasseoplandene er sket på basis af en central model ("bag skrivebordet"), der vægter alle udledninger af husspildevand ens, og ikke tager hensyn til den udsivning fra markdræn eller nedbrydning af organisk stof, som finder sted under transport fra ejendom til vandområde, inklusive iltning ved opblanding med luft eller med nitratholdigt drænvand.

Side 91

Tabel 14.1 Udlederkrav til rensklasser

Rensklasser	BI ₅ (mod.) (mg/l)	Eller COD (mg/l)	NH ₃ +NH ₄ - N (mg/l)	Total-P (mg/l)
SOP	10	75	5	1,5
SO	10	75	5	
OP	30	125		1,5
O	30	125		

O: Reduktion af organisk stof.

SO: Skærpet krav til reduktion af organisk stof samt nitrifikation.

P: Reduktion af fosfor.

BI₅ (mod.): Modifieret BI₅ analyse, hvor nitrifikationen forhindres.

COD: Organisk Stof. Kan benyttes alternativt til BI₅.

Det vil være mere logisk og læsbart at klasserne arrangeres efterstigende krav til rensning ligesom "signaturforklaringen" under tabellen. Det vil også være mindre tendentiøst fordi stigende rensklasse svarer til stigende omkostning.

14.4 Spildevandsløsninger, der opfylder de fire rensklasser

Principielt bør Danmark vedtage, at der ved rensning af husspildevand skal gives prioritet til virkemidler, der udnytter naturens egne processer og samtidig giver os en bedre natur. Her tænkes på løsninger der udnytter og omdanner næringsstofferne i husspildevandet til nyt organisk plantemateriale og på genopretning og forbedring af strømningsforhold, der øger vandområdets selvrensende evne. Det vil samtidig give et minimalt "energi-footprint"

- Rodzoneanlæg: klasse O, jf. Vejledning for rodzoneanlæg op til 30 PE, nr. 1 1999, se [link](#).
- Biologiske sandfilteranlæg: klasse O og SO, jf. Vejledning for biologiske sandfiltre op til 30 PE, nr. 3 1999, se [link](#).
- Typegodkendte biologiske minirenselanlæg: kan opfylde krav i den eller de klasser, hvori anlægget er godkendt (O, OP, SO, SOP)

- Nedsivningsanlæg: kan opfylde alle klasser, jf. Vejledning for nedsivningsanlæg op til 30 PE, nr. 2 1999, revideret pr. 16. oktober 2000, se [link](#).
- Pileanlæg med nedsivning, jf. Retningslinjer for etablering af pileanlæg med nedsivning op til 30 PE, nr. 23 2003, se [link](#).
- Beplantede filteranlæg jf. Retningslinjer for etablering af beplantede filteranlæg op til 30 PE, se [link](#).

Ovenstående bør opdeles i 4 typer efter stigende pris:

1. Nedsivningsanlæg
2. Biologiske anlæg med udledning af spildevand
3. Biologiske anlæg uden udledning
4. Mekaniske anlæg med udledning af spildevand

Side 91

14.5 Minirenselanlæg

Hele kapitlet bør som nævnt flyttes til et appendiks.

Side 92-93

DS/EN 12 566-3 - Renseanlæg til husspildevand, præfabrikerede og/eller bygget på stedet og DS/EN 12 566-6 - Præfabrikerede behandlingselementer til spildevand fra septiktank

Standarderne omfatter små spildevandsanlæg op til 50 PE og er harmoniseret i overensstemmelse med EU-forordningen 305/2011/EU om byggevarer.

Hvad menes med DS/EN 12 566 - 6 Præfabrikerede behandlingselementer til spildevand fra septiktank?

I definitioner tales om bundfældningstanke og ikke mere om septiktanke.

Side 94

Tabel 14.5.2: Definition af 1 PE

Parameter	Total	Anslået koncentration
Vandmængde	39,4 m ³ /år/PE	-
BI ₅	21,9 kg/år/PE	556 mg/l
Total-N	4,4 kg/år/PE	112 mg/l
NH ₃ +NH ₄ -N	3 kg/år/PE	78 mg/l
Total-P	1 kg/år/PE	25 mg/l

Vandmængde: gennemsnitligt vandforbrug i 2013.

BI₅ eller BOD₅: Biologisk iltforbrug ved 20° C i 5 døgn.

Total-N: Total kvælstof (NH₃+NH₄-N = 0,7 x total-N)

Total-P: Total fosfor

Under forudsætning af at vaskemidler er den vigtigste kilde til fosfor i husspildevand anslår vi, at overholdelse af EU's direktiver om indhold af fosfor i husspildevand, betyder at værdien af total-P for 1 PE skal reduceres med 70%-85. Dette bør medføre en tilsvarende reduktion i antallet af "renseklasseoplande" hvor der skal renses for fosfor og dermed gøre alle eksisterende kommunale spildevandsplaner forældede.

Side 95

14.5.3 Krav til udledning fra minirenselanlæg

Den enkelte kommunalbestyrelse giver tilladelse til etablering af minirenselanlæg, men der må som nævnt ikke stilles krav til selve produktet, der er CE-mærket. Kommunalbestyrelsen skal give tilladelse til udledning fra minirenselanlægget og stille vilkår til udledningen fra det enkelte anlæg, der som minimum skal opfylde udlederkravene til den enkelte rensklasse, der er fastsat i vandområdeplanerne, ligesom anlægget skal være omfattet af en serviceaftale, jf. §§ 32-34. Det er afgørende, at minirenselanlægget skal kunne fungere og overholde udlederkravene under lokale danske forhold, f.eks. temperaturforhold.

Udlederkrav i spildevandsbekendtgørelsens skal stilles ifølge bekendtgørelsens bilag 3, som fremgår af tabel 14.1 om udlederkrav til rensklasser.

Hvem bærer ansvaret for et godkendt anlæg, som måtte vise sig ikke at opfylde udlederkravene til den forekommende rensklasse?

Side 98

14.6 Forudsætninger for påbud om forbedret spildevandsrensning

Forudsætningen for at give et påbud efter lovens § 30 er, at det eksisterende spildevandsanlæg ikke fungerer miljømæssigt forsvarligt. Hvad der nærmere skal forstås ved miljømæssigt forsvarligt, er fastlagt i den administrative praksis og ud fra domstolsafgørelser om spørgsmålet. Bestemmelsen finder anvendelse på både udledninger til spildevandsanlæg og på særskilte udledninger til vandløb, søer eller havet.

Dette er ikke korrekt og skal ændres til følgende:

De grundlæggende forudsætninger for at give et påbud efter lovens § 30 er:

- 1. at det nedstrøms liggende vandområde ikke opfylder dets målsætning*
- 2. at det kan påvises at årsagen til at det ikke opfylder dets målsætning skyldes forurening med husspildevand*
- 3. at det vurderes at en reduktion af udledning af husspildevand vil medføre en forbedring af vandkvaliteten*
- 4. at en tilsvarende forbedring af vandkvaliteten ikke kan opnås ved mindre omkostningskrævende foranstaltninger*

Første afsnit er også dårligt formuleret, f.eks.:

- 1. er det ikke sikkert der findes et spildevandsrensningsanlæg*
- 2. er den administrative praksis i mange tilfælde ikke i overensstemmelse med den underliggende lovgivning*
- 3. er det selvmodsigende at et eksisterende spildevandanlæg udleder til et spildevandsanlæg*

Kommunalbestyrelsen kan ligeledes ændre vilkårene i tidligere meddelte udledningstilladelser, hvis det tidligere fastsatte vilkår må anses for utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige. Det kan ske i situationer, hvor en spildevandsudledning isoleret betraget ikke medfører miljømæssigt uforsvarligt forhold, men hvor en ændring af vilkårene er nødvendig for at skabe plads i det berørte vandområde (recipienten) med henblik på at imødekomme en anden berettiget ansøgning i afstrømningsområdet.

Denne paragraf bør naturligvis slettes da den aldrig bør blive aktuel, fordi 1) der vil være tale om en myndighedsfejl, hvis det bliver nødvendigt at ændre vilkårene 2) den kan vil vælte udgifterne for en utilstrækkelig eller fejlagtig myndighedsbehandling over på borgerne, og 3) den vil være i strid med det eksisterende princip at ingen har lov til at forurene, hvorfor der aldrig kan blive tale om at "skabe plads" til en anden forurening. Alternativt anerkender paragraffen, at et vandløb har en kapacitet til at modtage forurening ("carrying capacity"), som i så fald skal beregnes inden der kan udstedes påbud om rensning af husspildevand.

Det følger af bekendtgørelsens § 35, stk. 2, at nr. 2 og 3 i stk. 1 ikke finder anvendelse ved meddelelse af påbud om forbedring af uhygiejniske forhold affødt af udledningen på særskilte udledninger direkte til vandløb, søer eller havet.

Hvad menes med uhygiejniske forhold ?

Forudsætningerne i bekendtgørelsens § 35, stk. 1, nr. 1-3, skal ses i lyset af Højesterets dom i UfR 2002.1820. Den første betingelse må ses som et udslag af officialprincippet, idet et påbud forudsætter, at den konkrete sag er tilstrækkeligt oplyst. Den anden betingelse er et krav om årsagssammenhæng mellem udledningen og forureningen af vandområdet. Den tredje betingelse er kravet om, at der er fastsat en målsætning for vandområdet, som er ikke opfyldt. I øvrigt skal et påbud også være i overensstemmelse med det almindelige proportionalitetsprincip, dvs. at indgrebet skal stå i rimeligt forhold til forureningen.

Der henvises til punkt 1 i de generelle indsigelser.

Udledninger fra den spredte bebyggelse er væsentligt anderledes end større spildevandsudledninger. For større spildevandsudledninger kan der typisk konstateres en påvirkning direkte ved udledningsstedet, hvis f.eks. vandkvaliteten måles op- og nedstrøms i et vandløb. Dette vil typisk ikke være muligt for enkeltejendomme, hvor det i mange tilfælde vil være den summerede påvirkning fra flere små udledninger, der giver forureningspåvirkningen i vandløb eller søer.

Der henvises til punkt 1 i de generelle indsigelser.

Det fremgår ikke af lovgivningen, hvem påbuddet skal rettes til, men normalt vil det skulle rettes til ejendommens ejer. Det kan f.eks. blive relevant at tage stilling til i de tilfælde, hvor der er tale om eget hus på lejet grund. Påbuddet kan efter omstændighederne tinglyses på ejendommen, og dette vil således kunne give evt.

kommende ejere viden om påbuddets eksistens, men tinglysningen er ikke en gyldighedsbetingelse for det meddelte påbud. Hvis ejendommen skifter ejer, før fristen for påbuddet er udløbet, kan kommunalbestyrelsen være nødt til over for den nye ejer at varsle og udstede påbuddet igen, hvis grundlaget herfor fortsat er til stede.

Påbud eller risiko for påbud bør under alle omstændigheder gøres offentligt tilgængelige, hvilket som minimum vil være registrering i BBR-registeret. Dette vil sikre købers rettigheder i forbindelse med et salg.

Side 99

14.6.1 De konkrete dokumentationskrav ved påbud

Spildevandsindsatsen overfor ukloakerede ejendomme i det åbne land gennemføres for at opnå god tilstand i vandløb og søer. Indsatsen realiseres ved at påbyde forbedret spildevandsrensning via installation af decentrale private renseanlæg på de berørte ejendomme eller ved at kloakere de berørte ejendomme og aflede spildevandet til spildevandsselskabets renseanlæg.

Dette ville være en langt bedre indledning til et nyt afsnit 14.3

Det fremgår af spildevandsbekendtgørelsens § 35, stk. 1 nr. 1-3, at kommunalbestyrelsen forud for meddelelse om påbud om forbedret spildevandsrensning ved en decentral renseløsning skal foretage en konkret vurdering af, om en ejendom udleder spildevand til et vandområde, og om udledningen bidrager til forurening af det pågældende vandområde, for hvilket der er fastsat en spildevandsindsats for i de statslige vandområdeplaner.

Dette ville være en langt bedre indledning til et nyt afsnit 14.3, men er ikke tilstrækkeligt og skal derfor klarlægges bedre, f.eks.:

.... skal foretage en konkret vurdering af,

- 1. om en ejendom udleder spildevand til et vandområde*
- 2. at det nedstrøms liggende vandområde ikke opfylder dets målsætning*
- 3. om udledningen bidrager til forurening af det pågældende vandområde*
- 4. at det kan påvises at årsagen til at det ikke opfylder dets målsætning skyldes forurening med husspildevand*
- 5. at det vurderes at en reduktion af udledning af husspildevand vil medføre en forbedring af vandkvaliteten*

6. at en tilsvarende forbedring af vandkvaliteten ikke kan opnås ved mindre omkostningskrævende foranstaltninger

Side 100

I U 1999.1444 er det dog antaget, at miljøbeskyttelseslovens § 72 ikke kan anvendes til at pålægge en privat parcellhusejer undersøgelsespligt i forbindelse med olieforurening fra ejendommens olietanksanlæg. Se ligeledes Peter Pagh i JUR 1992 80. Landsretten lagde særlig vægt på en fortolkning af ordlyden af § 72, der efter en naturlig sproglig forståelse ikke regulerer privatpersoners ansvar for forhold, der opstår i forbindelse med at de ejer et parcelhus. I Miljøretten III, af Ellen M. Basse, s. 188, 2001, fremgår, at landsretten fortolkede begrebet virksomhed restriktivt ud fra legalitetsprincippet.

Hvad er U 1999.1444 og Peter Pagh i JUR 1992.80? Som minimum bør der være en link, så alle kommunale medarbejdere og borgerne ikke behøver at bruge tid på at søge hver for sig

Miljøbeskyttelseslovens anvendelse af ordet ”virksomhed” er herefter ikke entydig, og det vil derfor bero på en konkret vurdering af de kompetencer, som er fastlagt i lovens enkelte kapitler, om begrebet virksomhed kan bruges om alle aktiviteter, eller om det alene kan anvendes i relation til de erhvervsaktiviteter, der foregår på en fast ejendom. På trods af **klare** forarbejder til lovens § 2, stk. 1, nr. 1, vedr. lovens anvendelse af ”virksomhed”, er den gældende retstilstand på dette punkt til en vis grad usikker, hvorfor kommunalbestyrelsen i den enkelte sag må foretage en konkret vurdering.

Forarbejderne har åbenbart ikke været tilstrækkeligt ”klare”, når retstilstanden er usikker og kommunalbestyrelsen må foretage en konkret vurdering.

Hvis der efter denne registreringsproces alligevel er tvivl om udledningen, f.eks. via et drænsystem, og om den har forbindelse til det forurenede vandområde, kan det blive nødvendigt at gennemføre en egentlig kortlægning af udledningen på stedet, herunder vil også sporstofundersøgelser kunne anvendes til at påvise til hvilket vandområde, der udledes til. Ejendommens udledning skal alene bidrage til faktisk forurening af et nedstrømsliggende vandområde. Det er i den forbindelse er underordnet, om det er det vandområde, der umiddelbart er modtager af spildevandet, eller et vandområde, der i sidste ende bliver modtager af spildevandet. Der kan f.eks. være tale om umiddelbar udledning til et vandløb, der opfylder målsætningen, men hvor vandløbet løber ud i en sø, der er forureningspåvirket, og hvor målsætningen ikke er opfyldt.

Det må være en forudsætning, at det ved drænudløbet i recipienten kan konstateres, at der forekommer forurening af husspildevand.

I området Klarskov, Sværdborg og Lundby nord for Vordingborg er der vandløb, som, af det lokale vandråd, på delstrækninger er udpeget som stærkt modificerede, dels ved udløb i åbent vand og dels på delstrækninger inde i landet. Ved sådanne vandløb skal kravene om forbedret rensning af husspildevand reduceres eller bortfalde 1) opstrøms for det modificerede område, så der ikke påbydes forbedret rensning udover målsætningen for det modificerede vandområde, og 2) nedstrøms, så nedstrøms beboere ikke skal drages til ansvar for dårlige opstrøms forhold.

Med hensyn til § 35, stk. 1, nr. 2, er det ikke afgørende for meddelelse af påbud, om ejendommens bidrag til forureningen af et vandområde er stort eller lille, herunder om forureningen sker gennem lange drænstræk eller kun en del af året, idet ingen ejendom har krav på en ret til at forurene i et eller andet omfang, jf. bl.a. Vestre Landsretsdømme fra 18. maj 1995. Det er alene et krav, at ejendommens udledning påvirker (forurener) et nedstrøms liggende vandområde, der ikke lever op til målsætningen på grund af spildevandsforurening.

Denne tolkning er direkte underkendt af Retten i Roskilde i dom af 21. November 2017.

Der henvises endvidere til punkt 1 i de generelle indsigelser.

Side 101

I praksis kan det vise sig vanskeligt via målinger at afgøre, om en ejendoms spildevand på et tidspunkt over året bidrager til forurening af det nedstrøms liggende vandområde, der ikke lever op til målsætningen på grund af spildevandsforurening. At der ikke kan konstateres en spildevandsbelastning fra en ejendom jævnt over hele året, men kun dele af året, har ikke betydning for meddelelse af påbuddet. Det samme gælder et lavt forbrug, begrænset anvendelse af ejendommen eller andre forhold, som kan give et begrænset behov for afledning af spildevand.

Vurderingen af forholdene kan ske **"bag skrivebordet"**. Modtageren af påbuddet kan således ikke stille krav om, at ejendommens bidrag til forurening er dokumenteret gennem konkrete målinger eller analyser. Et generelt krav om spildevandsrensning af en vis mindste effektivitet må betragtes som sagligt begrundet og antages i domstolspraksis at være hjemlet i loven uden nærmere

analyse af spildevandet, se bl.a. Vestre Landsretsdom fra 18. maj 1995. Dette er beskrevet yderligere i betænkning fra Miljøstyrelsen, nr. 3 fra 1996.

Vi er enige i at det ikke er realistisk at udføre målinger af udledningen fra hver enkelt ejendom og derfor anfægter vi ikke om dette. Men det påhviler kommunen at påvise, at et vandområde er forurenede af udledning af husspildevand og at dette bidrager væsentligt til vandområdets manglende opfyldning af dets målsætning.

Dette afsnit er stærkt kritisabelt og i direkte strid med Dom af 21. November 2017 afsagt af Retten i Roskilde, der viser:

- 1. at vurderingen af forholdene ikke kan ske ”bag skrivebordet”*
- 2. kommunalbestyrelsen skal som forudsætning for påbud påvise at manglende målopfyldelse skyldes forurening med husspildevand*

*Anbefaling af at dette kan ske ”bag skrivebordet” er naturligvis ikke holdbar. Det er dette afsnit som har fået mange kommuner til at udstede påbud under henvisning til Miljø- og Fødevarerministerens besvarelse 564 af 31. Marts 2016 (NST 4401-00461): ”Efter Naturstyrelsens erfaring støtter kommuner sig **normalt** til den dokumentation, der følger af den statslige overvågning af kvaliteten i vandområderne, men kommunerne kan også vælge at supplere den statslige viden med egne undersøgelser”.*

Påvirkningen af vandområderne fra spildevandsudledninger kortlægges ved at opgøre antallet af ejendomme i den spredte bebyggelse uden supplerende renseløsninger samt bidrag fra det eksisterende kloaknet, så omfanget af den samlede spildevandpåvirkning beskrives.

Endelig mener vi ikke det er rimeligt at henvise til en dom af 1995, hvilket er 15 år inden Vandrammedirektivet blev udmøntet i indsatsplaner i danske vanddistriktplaner.

Kommunalbestyrelsen skal som forudsætning for et påbud have sikkerhed for, at ejendommen faktisk bidrager til forureningen af et vandområde, og at målsætninger for dette vandområde ikke er opfyldt. Derfor skal det modtagende vandområde være fastlagt.

De tre første linjer i denne paragraf gentager §35 Stk. 2 og 3, hvorfor den er unødvendig.

Med hensyn til § 35, stk. 1, nr. 3, skal forureningen af vandområdet (recipienten) være dokumenteret ved en bedømmelse af miljøkvaliteten i relation til den aktuelle målsætning for vandområdet, jf. bekendtgørelse nr. 795 af 24. juni 2016 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster.

Bedømmelse af miljøkvaliteten kræver en integreret vurdering af strømningsforhold, levesteder (habitater) og vandkvalitet. Dansk Vandløbs Fauna Index (DVFI) er en god indikator for den integrerede miljøkvalitet, men kan ikke bruges til at bestemme hvilken af de tre parametre der er afgørende for et vandområdes miljøkvalitet og derfor heller ikke kan bruges til at afgøre om manglende opfyldelse af miljømålet skyldes tilledning af husspildevand.

Dom afsagt af Retten i Roskilde 21. November 2017 bekræfter at DVFI ikke er en tilstrækkelig indikator for forurening med husspildevand.

Husspildevand bidrager med opløst kvælstof, fosfor og partikler af organisk stof, der også kan stamme fra overfladeafstrømning og dræning af landbrugsarealer. Kvælstof og organisk stof udvasket fra landbrugsarealer vil normalt være iltet og omsat til nitrat inden det udvaskes. I husspildevand forekommer kvælstof imidlertid i delvis reduceret tilstand som ammonium og nitrit, der ved kontakt med ilt fra atmosfærisk luft opløst i overfladevand vil hurtigt iltes til nitrat og derved medføre et kemisk iltforbrug (COD), mens organisk (biologisk) stof forbruger den opløste ilt ved langsom omdannelse til nitrat og derfor måles som biologisk iltforbrug over 5 dage (BI). Højt kemisk eller biologisk iltforbrug eller tilsvarende lav koncentration af opløst ilt (DO) er derfor de bedste indikatorer til påvisning af forurening med husspildevand, men kan også skyldes omsætning af plantemateriale fra bredder og bevoksning der skylles ud i et vandområde.

Vi konkluderer at højt biologisk iltforbrug (BI) er den mest troværdige indikator for forurening med husspildevand, men også kan forekomme i vandløb med langsom strømning og stort indhold af planterester og blade.

Efterfølge paragraf drejer sig om timing af påbud, som ikke er relevant på dette sted i Vejledningen, alternativt skal efterfølgende struktureres som et selvstændigt afsnit med overskrift "Timing af påbud" og starte med paragraffen "Forudsætningerne"

Som følge af, at et påbud skal varsles over for den enkelte grundejer, jf. lovens § 75, og da den pågældende kommunalbestyrelse typisk fastsætter en lang tidsfrist for efterkommelse, som f.eks. 1-3 år, kan der i praksis opstå den situation, at målsætningen for vandområdet opfyldt, inden udløb af påbudsfristen, fordi de

øvrige grundejere i oplandet har efterkommet kommunalbestyrelsens påbud, evt. alene på baggrund af varslingen. Spørgsmålet er her, hvordan denne situation skal håndteres af kommunalbestyrelsen. Afgørelsen må træffes på grundlag af en konkret vurdering og under iagttagelse af de almindelige forvaltningsretlige principper. Udgangspunktet er, at ingen har en forureningsret selvom forureningen må anses for lille, jf. den nævnte retspraksis.

Paragraffen drejer sig om timing af påbud, som ikke er relevant for om der skal udstedes påbud ved en lille forurening. Desuden er det ikke klart hvilken retspraksis der henvises til.

Forudsætningerne i bekendtgørelsens § 35, stk. 1, nr. 1-3, skal imidlertid være opfyldt på tidspunktet for udstedelsen af påbuddet. Dvs. at forureningen af vandområdet (recipienten) **f.eks. skal være dokumenteret** på tidspunktet for påbuddet. Det bemærkes, at det er summen af en række små tilledninger, der giver effekten i det modtagende vandområde, og det følger almindelige forvaltningsretlige lighedssætning, at ensartede udledere som udgangspunkt skal behandles ens. I visse tilfælde kan der på den anden side være forudsætninger, der har ændret forholdene for vandområdet væsentligt, og som øver så stor indflydelse på opfyldelse af det berørte vandområdes kvalitet, at der må tales om ændrede forudsætninger i grundlaget for varslingen af afgørelsen om meddelelse af påbud. Er afgørelsen truffet, kan principperne om administrativ kontrol og håndhævelse medføre, at kommunalbestyrelsen efter en konkret vurdering i særlige situationer må tilbagekalde afgørelsen.

Indholdet af denne paragraf er tendentiøst ved blande timing af påbud sammen med omfang af forurening og "lighedsprincippet".

§35 stk. 1, nr. 3 kræver utvetydigt at "Der skal være dokumentation for, at det omhandlede nedstrøms liggende vandområde er forurennet af spildevand" så der kan ikke være tale om at forureningen "f.eks. skal være dokumenteret".

Vigtigere bestrider vi "at det er summen af en række små tilledninger, der giver effekten i det modtagende vandområde", fordi naturens egne processer ikke tages i betragtning. For det første er "summen af tilledninger" ikke er det samme som "summen af udledninger" fra enkelte ejendomme, fordi der sker et tab og iltning af udledt husspildevand under transport fra ejendom til vandområde. For det andet vil små "tilledninger" resultere i små lokale forringelser af miljøtilstanden umiddelbart nedstrøms for stedet for "tilledningen", som ikke nødvendigvis betyder at miljømålet overskrides, hvis strømningsforholdene i vandområdet er tilstrækkelig til at den naturlige nedbrydning af organisk stof kan finde sted.

Derfor vil et antal små ”tilledninger” spredt over en lang afstand ikke nødvendigvis resultere i at miljømålet overskrides.

Det kritiske punkt er her hvordan forureningen skal være dokumenteret. Forureningen kan ikke anses for dokumenteret ved at der ligger et antal ejendommen indenfor vandområdets opland. Følgelig skal sætning 2 suppleres med oplysninger om hvordan forureningen skal være dokumenteret og sætning 3 udformes som en separat paragraf.

For om muligt at undgå problemet er det Miljøstyrelsens holdning, at kommunalbestyrelsen så vidt muligt skal følge op på spildevandsplanlægningen ved at meddele påbud om forbedret rensning til et helt område/opland på samme tid, og at kommunalbestyrelsen i øvrigt hurtigst muligt efter fristen for opfyldelse af påbuddet skal følge op ved brug af lovens almindelige retshåndhævelsesmidler. For yderligere information om retshåndhævelse henvises der til Miljøstyrelsens vejledning nr. 6, 2005, “Håndhævelse af miljøbeskyttelsesloven”, se [link](#). Se i øvrigt dom af 15. juni 2017 fra Retten i Aarhus vedr. påbud om forbedret spildevandsrensning, hvor manglende efterkommelse af påbud medførte en bøde på 2500 kr., hvortil kom tvangsbøder pr. uge indtil påbuddets opfyldelse.

Det er naturligvis op til Miljøstyrelsen, at have en bestemt holdning, men det er også indlysende, at efter dommen fra Retten i Roskilde 21. November 2017 bør Miljøstyrelsen ændre holdning så denne er i overensstemmelse med retspraksis.

Side 111

Vejvand, der bortledes gennem drænledninger **efter** nedsivning gennem græsrabatter, vil normalt kunne være rensset i en sådan grad, at afledning til et vandområde ikke medfører forurening, men det må afhænge af en konkret vurdering.

Implicit står her, at vejvand der bortledes gennem kloak til drænledninger ikke kan anses for rensset. Følgelig skal det kontrolleres om der fra veje er kloakerede afløb indenfor områder hvor der kræves rensning af husspildevand. Afløb fra veje kan være forurenede med alkaner og PAH'er fra asfalt, dæk og brændstof og dermed bidrage til høje værdier af COD (Chemical Oxygen Demand).